

Educația specială în cadrul Sistemului educațional portughez și rolul TIC

**MATERIAL REALIZAT ÎN URMA
PARTICIPĂRII LA CURSUL
„USE ICT IN SPECIAL NEEDS EDUCATION”
PROIECTUL ACSE-ABORDAREA COPIILOR ÎN
SPIRIT EUROPEAN-
2018-1-R001-KA101-047440**

**Școala Gimnazială “Smaranda Gheorghiu”
TÂRGOVIȘTE**

Dezvoltarea incluziunii

- ▶ Încă din 1990 Portugalia și-a îmbunătățit condițiile pentru copiii cu nevoi educaționale speciale, pentru a avea acces la învățământul de masă și a beneficia de o învățare de calitate.
- ▶ În zilele noastre principiile școlii incluzive care au la bază concepții umaniste derivate din drepturile omului și șansele egale sunt incontestabile. Profesorii, părinții și politicienii recunosc că modelul tradițional a dus la segregare și discriminare, făcând integrarea educațională și socială dificilă pentru copiii cu dizabilități.

Dezvoltarea incluziunii

- ▶ Totuși, pentru ca să păstrăm și să promovăm o educație de calitate pentru aceste persoane, este important nu numai să avem personal de specialitate și mijloace didactice specifice dar să se și producă schimbări majore în cultura organizațională a școlii și în practicile pedagogice.
- ▶ Acesta nu este un proces direct, deși principiile educaționale sunt de necontestat, totuși există dificultăți în modul în care sunt puse în practică.
- ▶ Conceptul „elevi cu cerințe educaționale speciale” se referă la oricare copil sau persoană care prezintă orice dificultate de învățare, în orice moment al școlarizării sale.

Dezvoltarea incluziunii

- ▶ Din cauza naturii comprehensive s-au semnalat probleme în detectarea acestor dificultăți prin intermediul evaluării didactice, așa încât s-a ajuns ca elevi care nu prezintă caracteristici să fie considerați cu CES, iar elevi care se încadrează în această categorie să nu beneficieze de ajutor specializat potrivit.
- ▶ Aceste aspecte au ridicat controverse asupra lipsei condițiilor în școlile de masă necesare abordării acestor situații, din punct de vedere al copiilor cu CES, punându-se accent pe lipsa resurselor umane specializate și a ofertei de formare.

Dezvoltarea incluziunii

- ▶ Aceste controverse nu au drept scop restabilirea modelului tradițional ci mai degrabă îmbunătățirea actului educațional în școlile de masă, în cazul copiilor cu CES.
- ▶ Prin implementarea legii nr 3/ 2008, doar copiii cu grad grav de handicap sunt redirecționați către servicii educaționale strict specializate. În paralel cu criza economică trebuie luate măsuri de precauție în vederea evitării afectării procesului de incluziune.

ROLUL ȘCOLILOR SPECIALE

- ▶ Din 2008 majoritatea școlilor speciale funcționează ca centre resursă pentru școlile de masă, oferind suport specializat prin parteneriate. Școala specială nu mai este centru, devine partener în educația copilului cu cerințe educaționale speciale. Definirea acestui nou rol al școlii speciale a reprezentat un punct esențial în evoluția calității educației.

Dispoziție specială în educația de masă

- ▶ Principiul întrepătrunderii între învățământul de masă și formele educației speciale este garantat de legea educației, care susține că educația specială ar trebui organizată în acord cu diferite forme de integrare în învățământul de masă.
- ▶ Poate fi instituit în școli specifice atunci când copiii cu cerințe educaționale speciale au nevoie de sprijin specializat și diferențiat care presupune ajustări semnificative ale procesului educațional de predare-învățare care pot fi atinse în educația de masă cu integrare corespunzătoare sau atunci când integrarea se dovedește a fi insuficientă.

Obiective generale

- ▶ Așa cum este stipulat în Legea educației (legea nr 46/86, 14 oct) educația specială are ca scop facilitarea recuperării și integrării socio-educative pentru elevii cu cerințe educaționale speciale provocate de dizabilități fizice sau intelectuale. Următoarele obiective, care aparțin sistemului de educație generală au o importanță deosebită în educația specială:
- ▶ Dezvoltarea potențialului fizic și intelectual
- ▶ Sprijin în obținerea unei stabilități emoționale
- ▶ Dezvoltarea posibilităților de comunicare
- ▶ Reducerea limitărilor cauzate de dizabilități
- ▶ Sprijin pentru integrarea socială, în familie și în școală
- ▶ Dezvoltarea independenței la toate nivelurile
- ▶ Pregătirea pentru o educație vocațională adecvată și integrarea în câmpul muncii

Măsuri educaționale în educația specială

- ▶ Legea nr 3/ 2008, 7 ianuarie, definește sprijinul specializat acordat elevilor cu cerințe educative speciale permanente și o este implementat prin următoarele măsuri:
 - ▶ Sprijin pedagogic specializat personalizat
 - ▶ Ajustarea individuală a programei
 - ▶ Ajustarea procesului de identificare
 - ▶ Ajustarea procesului de evaluare
 - ▶ Curriculum specific individual
 - ▶ Suport tehnologic

CENTRE DE RESURSE TIC PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

- ▶ Rețeaua națională a centrelor de resurse TIC pentru elevii cu cerințe educaționale speciale a fost creată în cadrul politicilor de incluziune a copiilor cu cerințe educative speciale permanente în școlile de masă, încă din anii 2007-2008.
- ▶ Scopul acestor centre este să evalueze nevoile elevilor cu cerințe speciale în ceea ce privește sprijinirea lor în folosirea TIC.
- ▶ Ministerul Educației și Științei finanțează o parte a produselor și tehnologiilor pe care centrele le recomandă.
- ▶ Există 25 de astfel de centre aflate în școli, peste tot în țară. Fiecare centru sprijină un mare de alte școli, la nivel regional.

CENTRE DE RESURSE TIC PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

- ▶ Centrele au de asemenea un rol important în diseminarea informației și pregătirea profesorilor și familiilor elevilor pentru folosirea produselor pe care ei le recomandă precum și în lucrul cu diferite tipuri de dizabilități.
- ▶ Centrele își desfășoară activitatea conform recomandărilor de la centru, prezentând planuri de activitate anuală și raporturi asupra activității Departamentului central care le coordonează.
- ▶ Centrele au pagini web, bloguri și platforme de învățare pentru a disemina serviciile și activitățile către comunitățile școlare pe care le sprijină.

ANGAJAȚII DIN EDUCAȚIA SPECIALĂ

- ▶ În 2006 a fost creat un grup specific de recrutare pentru profesorii care lucrează în învățământul special care a fost făcut operațional de legea nr 20/ 06, 31 ianuarie.
- ▶ Organizarea ofertei educaționale la nivel de regiune ar trebui să se concentreze pe un grup limitat de elevi ale căror nevoi cer o specializare a resurselor materiale și umane și este responsabilitatea școlii să managerieze aceste resurse astfel încât să răspundă nevoilor tuturor elevilor.

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

- ▶ Abordările educației pentru nevoi speciale sunt de asemenea organizate cu scopul de a integra adolescenții cu dizabilități în câmpul muncii.
- ▶ În acest scop, în cadrul Ministerului Muncii și Solidarității sociale există școli oficiale și centre de rezidență pentru sprijin ocupațional.
- ▶ Ministerul finanțează indivizi acordându-le burse și finanțează de asemenea instituții private pentru solidaritate socială și școli socio-educative.
- ▶ Cel mai mare grup din acest sector este Asociația portugheză a elevilor cu dizabilități intelectuale și a părinților acestora pe care ministerul o sprijină semnificativ prin profesori, prin oferirea de servicii de către profesori, sprijin pentru acțiunea socială a școlii și cofinanțare alături de familii.

Institutul de pregătire vocațională și de ocupare a forței de muncă

- ▶ Prin sprijinul acordat departamentelor de pregătire vocațională ale instituțiilor, Institutul de pregătire vocațională și de ocupare a forței de muncă oferă stimulente pentru cursuri de pregătire vocațională în industrie și pentru adaptarea la slujbă a persoanelor cu dizabilități.
- ▶ Institutul oferă sprijin pentru afaceri personale și centre de protecție la locul de muncă.

DISPOZIȚII SPECIALE PENTRU CENTRELE DESTINATE EXCLUSIV ELEVILOR CU ANUMITE DIZABILITĂȚI

- ▶ Legea nr 3/ 2008
- ▶ În această lege tipurile specifice de educație pentru orbi, persoane cu vederea foarte slabă, surzi, pentru cei cu multiple dizabilități și autism includ:
- ▶ Școli speciale pentru educația bilingvă a elevilor surzi și pentru educația celor orbi sau cu miopie forte
- ▶ Unități de predare structurate pentru educarea elevilor cu autism și unități de sprijin specializate pentru elevi cu multiple dizabilități, surzi/ orbi/ malformații/ congenitate

DISPOZIȚII SPECIALE PENTRU CENTRELE DESTINATE EXCLUSIV ELEVILOR CU ANUMITE DIZABILITĂȚI

- ▶ Această lege stabilește implementarea condițiilor obiectivelor, a resurselor materiale și umane și organizarea și desfășurarea activității în unitățile și școlile mai sus menționate.
- ▶ Ordonanțele 1102/ 97 și 1103/ 97 definesc condițiile de acces pentru elevii care merg la școli speciale și cerințele conform cărora aceste școli funcționează. Școlile speciale au început deja un proces de reorientare către Centrele de resurse pentru incluziune.
- ▶ În parteneriat cu comunitatea aceste centre sprijină incluziunea copiilor cu dizabilități prin facilitarea accesului la educație, pregătire, muncă, activități recreative, participare socială și o viață independentă în timp ce promovează atingerea potențialului maxim individual. Aceste centre lucrează în parteneriat cu școlile.

DISPOZIȚII SPECIALE PENTRU CENTRELE DESTINATE EXCLUSIV ELEVILOR CU ANUMITE DIZABILITĂȚI

- ▶ Obiectivele generale care trebuie atinse sunt cele destinate tuturor elevilor, fără discriminare împotriva elevilor cu CES.
- ▶ Accesibilitatea geografică
- ▶ Școlile speciale și unitățile de sprijin specializat sunt create ori de câte ori numărul elevilor dintr-o școală, natura problemelor, facilitățile specifice și specializarea profesională le justifică prezența. Un număr semnificativ de autorități oferă transport către școală pentru elevi, la fel cum fac și multe școli speciale.

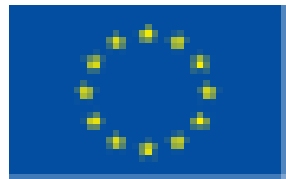
CERINȚE PENTRU ÎNSCRIEREA LA ȘCOALĂ ȘI ALEGEREA ȘCOLII

- ▶ Elevii cu CES permanent beneficiază de acces special și de condiții pentru frecventarea școlii:
- ▶ Au prioritate la înscriere și pot frecventa grădinițe sau școli de masă, indiferent de zona de rezidență
- ▶ În situații excepționale, justificate ei pot amâna înscrierea în primul an de educație obligatorie cu 1 an
- ▶ Numărul elevilor sprijiniți în fiecare unitate (unități de predare structurate pentru educarea elevilor cu autism și unități de suport specializat pentru elevi cu dizabilități multiple sau orbire și surzenie congenitală) nu ar trebui să fie mai mare de 6.

CERINȚE PENTRU ÎNSCRIEREA LA ȘCOALĂ ȘI ALEGEREA ȘCOLII

- ▶ În școlile speciale clasele nu trebuie să aibă mai mult de 15v elevi și trebuie să fie organizate în funcție de nevoile de învățare ale elevilor.
- ▶ Elevii cu CES își pot alege materiile în al doilea și al treilea ciclu de educație gimnazială și liceală, atâta timp cât se respectă programa educației de masă.
- ▶ În cazurile în care aplicarea măsurilor din legea 3/2008 se dovedește insuficientă din cauza tipului și gradului de dizabilitate, cei implicați în evaluare pot sugera ca elevul să frecventeze o școală specială.
- ▶

Responsabilitatea privind acesta publicatie revine integral autorului.
Uniunea Europeana nu este responsabila pentru modul în care sunt utilizate
informatiile publicate.
The sole responsibility of this publication lies with the author. The European
Union is not responsible for any use that may be made of the information
contained therein.

Erasmus+

Realizatori:

-profesor Rada Vasile

-profesor Roșca Constanța Georgeta

Școala Gimnazială Smaranda Gheorghiu din Târgoviște, România

- ▶ Bibliografie:
- ▶ Materialele de la cursul „USE TIC IN SPECIAL NEEDS EDUCATION”- BRAGA, PORTUGALIA,2018
- ▶ Responsabilitatea privind acesta publicatie revine integral autorului. Uniunea Europeana nu este responsabila pentru modul în care sunt utilizate informatiile publicate.
- ▶ The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

•

▶ **Vă mulțumim!**